

Myndigheten för yrkeshögskolan

Införande av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

SeQF, Regeringsuppdrag 4

Återrapportering | 2015

Myndigheten för yrkeshögskolan

Diarienummer: MYH 2015/1371

ISBN: 978-91-87073-57-1

Omslagsbild: ©Copyright: Helene Grynfarb Fotograf

Återrapportering av delar av regeringsuppdrag 2015 med anledning av införande av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan har regeringens uppdrag att förbereda insatser med anledningen av införandet av en svensk referensram. Av regeringens fem uppdrag till myndigheten rörande införandet av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande redovisas i denna rapport hur nivåerna i den nationella referensramen kan införas i relevanta kvalifikationsdokument inom det offentliga utbildningssystemet samt för kvalifikationer vilkas nivåer fastställs efter ett ansökningsförfarande.

- Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) föreslår att det ska bli obligatoriskt att hänvisa till det svenska kvalifikationsramverket i examensbevis eller motsvarande dokument inom det offentliga utbildningssystemet. Denna hänvisning ska även finnas med i Europass-bilagor till dessa kvalifikationsdokument.
- Myndigheten föreslår att hänvisningar till det svenska nationella kvalifikationsramverket ska skrivas ut som SEQF, och att kvalifikationsdokument som hänvisar till ramverken ska använda både SEQF och EQF.
- Myndigheten föreslår att MYH, Universitets- och högskolerådet (UHR) och Skolverket reglerar dessa hänvisningar för de utbildningsformer som de ansvarar för.
- Myndigheten ger också förslag på en modell för hur kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet som ansluts till ramverket ska hänvisa kvalifikationsnivån i deras kvalifikationsdokument.

Myndigheten ser också att det finns två frågor som bör utredas vidare:

- Hur skulle det vara möjligt att använda referensramen för att synliggöra studier som inte normalt sett leder till en examen eller motsvarande?
- Vad gäller för de register som ägs av aktörer som är utanför det offentliga utbildningssystemet, och som ansöker om att få sin kvalifikationsnivå prövad av MYH?

Innehåll

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
1.1 Regeringsuppdraget	3
1.2 Tre utgångspunkter för förslagen	3
2. Gemensamma förslag för hänvisningarna till ramverket	4
2.1 Kvalifikationsdokument	4
2.2 Val av form för hänvisning i dokumenten – EQF och SEQF	5
2.3 Tidpunkt för införande av NQF i kvalifikationsdokumenten	6
2.4 Förklarande bilagor om NQF/EQF.....	6
2.5 NQF/EQF ersätter ISCED i Europass-bilagor	6
2.6 Retroaktivitet för nivåer i redan utfärdade kvalifikationsdokument.....	7
3. Förslag för hänvisningar i kvalifikationsdokument utifrån utbildningsformer	7
3.1 Införande av hänvisningar inom skolväsendet	7
3.2 Införande av hänvisningar inom högskola och universitet.....	8
3.2.1 Europass-bilaga till examensbevis (Diploma Supplement)	8
3.2.2 Studier som inte leder till full examen.....	8
3.3 Införandet av hänvisningar inom yrkeshögskolan	8
3.3.1 Yrkeshögskoleutbildningar som inte leder till examen	9
3.3.2 Övergångsregler för yrkeshögskolan.....	9
3.4 Folkhögskolornas allmänna kurser	10
4. Kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet	10
4.1 Folkhögskolornas särskilda kurser, branschutbildningar samt andra kvalifikationer	10
4.2 Konst- och kulturutbildningar samt tolkutbildningar	11
5. Områden för vidare utredning	11
5.1 Upplysningar om NQF/EQF i andra typer av dokument inom det offentliga utbildningssystemet	11
5.2 Registrering av kvalifikationer som fastställts av MYH.....	12

1. Inledning

1.1 Regeringsuppdraget

Denna rapport behandlar följande del i regeringsuppdraget till Myndigheten för yrkeshögskolan att vidta förberedelser med anledning av kring införandet av en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande:

”Myndigheten ska föreslå hur nivåerna i den nationella referensramen kan införas i relevanta kvalifikationsdokument inom det offentliga utbildningssystemet. Myndigheten ska redovisa för- och nackdelar med att en hänvisning till aktuell nivå i den nationella referensramen införs direkt i ett kvalifikationsdokument eller i en bilaga till ett sådant dokument inom ramen för Europass. Myndigheten ska även förslå hur nivåerna i den nationella referensramen kan införas i kvalifikationsdokument för kvalifikationer vilkas nivåer fastställs efter ett ansökningsförfarande. Myndigheten ska inhämta synpunkter från berörda myndigheter.”

Detta uppdrag utgår från den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande, där medlemsstaterna rekommenderas att:

”Vidta nödvändiga åtgärder så att alla nya kvalifikationsbevis, examensbevis och Europassdokument som utfärdas av de behöriga myndigheterna senast 2012 innehåller en tydlig hänvisning – via de nationella kvalifikationssystemen – till motsvarande nivå i den europeiska referensramen för kvalifikationer.”¹

Uppdraget har genomförts av en arbetsgrupp ledd av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) som bestått av representanter från MYH, Universitets- och högskolerådet (UHR) och Skolverket. Förslagen i rapporten bygger på inhämtade synpunkter och diskussioner i arbetsgruppen samt inom respektive myndighet. Synpunkter har också inhämtats från Folkbildningsrådet när det gäller hanteringen av allmänna kurser och införandet av kvalifikationsnivåer i behörighetsintygen.

1.2 Tre utgångspunkter för förslagen

Utöver den Europeiska kommissionens rekommendation har arbetsgruppen utgått från tre principer, nämligen att:

- hänvisningar till nivåer i det svenska kvalifikationsramverket bör följa gemensamma principer oavsett utbildningsform
- införandet av hänvisningarna ska utgå från att hjälpa dokumentens mottagare att förklara sina kvalifikationer både i Sverige och utomlands

¹ Europaparlamentets och rådets rekommendation 2008/C 111/01/EG, rekommendation nr. 3.

- hänvisningar ska bli obligatoriska inom det offentliga utbildningssystemet genom reglering, till exempel anvisningar eller föreskrifter

I del 2 av rapporten finns de förslag som kan gälla för samtliga utbildningsformer inom det offentliga utbildningssystemet. Del 3 utgår från de synpunkter som lämnats av respektive myndighet kring de utbildningsformer som de ansvarar för, och ger förslag utifrån utbildningsform. Del 4 beskriver hur kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet ska hanteras, och slutligen lyfts i del 5 områden där myndigheten ser ett behov av vidare utredning.

2. Gemensamma förslag för hänvisningarna till ramverket

2.1 Kvalifikationsdokument

I uppdraget efterfrågas ett förslag på hur hänvisningar till kvalifikationsramverket kan införas i relevanta kvalifikationsdokument. Då det finns många dokument som skulle kunna betraktas som kvalifikationsdokument beroende på hur begreppet tolkas, så har arbetsgruppen avgränsat definitionen för att kunna formulera konkreta förslag på hur hänvisningarna ska införas.

Europaparlamentets och rådets rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande definierar kvalifikation som:

”ett formellt resultat av en bedömnings- och valideringsprocess som erhålls när ett behörigt organ fastställer att en person har uppnått resultat av lärande som motsvarar fastställda kriterier”².

Arbetsgruppen har tolkat detta som ett examensbevis eller motsvarande dokumentation som synliggör att en komplett kvalifikation, och utifrån detta identifierat vilka dokument som ska regleras.

Denna tolkning står dock i vissa fall i konflikt med den enskilde individens behov av att kunna visa resultatet av sina studier. Det finns många fall där en person kan studera utan att detta utmynnar i ett examensbevis. Det kan vara för att studierna fortfarande pågår, att personen gjort uppehåll i eller avbrutit sina studier, att denne enbart läst enstaka kurser, eller att utbildningen även i vanliga fall inte leder till examen.

För denna grupp riskerar en begränsande tolkning om att enbart omfatta examensbevis att leda till ett utanförskap och nedvärdera snarare än bejaka det som blir mer vanligt inom utbildningsvärlden, nämligen att studerande tar olika vägar till sitt slutmål, och att ett livslångt lärande inte alltid är förenligt med obrutna studieperioder. MYH menar därför att

^{2 2} Europaparlamentets och rådets rekommendation 2008/C 111/01/EG, Bilaga 1

berörda myndigheter bör göra en översyn och öppna upp för att hänvisa till ramverket även i andra dokument än de som strikt följer definitionen för kvalifikationsdokument som anges i denna rapport. En sådan översyn kan sedan ligga till grund för utvecklingen av det svenska kvalifikationsramverket.

2.2 Val av form för hänvisning i dokumenten – EQF och SEQF

MYH föreslår att samtliga kvalifikationsdokument ska hänvisa till både det nationella och det europeiska ramverket, och att dessa skrivs ut som SEQF och EQF.

Det finns tre former som skulle kunna användas:

- EQF, det europeiska ramverket för kvalifikationer
- NQF, den generella beteckningen för nationella ramverk
- SEQF, beteckningen för det svenska nationella ramverket

För att hänvisningarna ska ha ett värde för de som söker sig utomlands bör dokumenten ha med EQF, som kommer att vara bekant för alla 38 länder som ställt sig bakom rekommendationen om EQF. NQF är en generell term som går att blanda ihop med andra nationella ramverk till exempel ramverket för högre utbildning QF- EAHE. Ett dokument där det står NQF gör det inte tydligt ifall det är det tyska, franska eller svenska nationella ramverket. Att i stället skriva ut nivån som SEQF förtydligar att det är det svenska nationella ramverket som avses, liksom exempelvis Island använder benämningen ISQF för sitt nationella ramverk.

Det är svårt att redan nu förutsäga ifall de nationella ramverken eller det EU-gemensamma ramverket kommer att användas mest flitigt. Idag används formerna på olika sätt från land till land. För att svenska studenters kvalifikationsdokument ska ha största möjliga värde både i Sverige och i samtliga EU-länder finns det ett behov av att hänvisa till både det svenska och det europeiska ramverket. Det skapar inte något praktiskt problem, då det svenska ramverket utgår från som det europeiska ramverkets nivåer, förutsatt att den process där det svenska ramverket ska refereras till det europeiska godkänns.

Därför föreslår MYH att alla examensdokument eller motsvarande inom det offentliga utbildningssystemet hänvisar till både det nationella och det europeiska kvalifikationsramverket, och att det svenska ramverket skrivs ut som SEQF.

För att undvika att det svenska nationella ramverket blandas ihop med andra nationella ramverk så föreslår myndigheten även att formen SEQF ska användas generellt i texter för att beskriva det svenska nationella ramverket.

Exempel: "SEQF/EQF-nivå: 3"

2.3 Tidpunkt för införande av NQF i kvalifikationsdokumenten

Arbetsgruppen har i sin beredning av frågan gjort en avvägning av behovet av förberedelser och konsekvensen för elever och studerande vid ett snart införande.

Om målet är att kvalifikationsramverket ska användas för de som slutför en utbildning under 2016 så är det av vikt att införandet sker under våren. Detta då de flesta utbildningar tar slut i maj och juni månad. Ett införande 1 juli 2016 skulle skilja sig lite jämfört med ett införande 1 januari 2017 i antal studerande som får med NQF-nivån i sina examensbevis.

Flera andra länder har redan infört kvalifikationsnivån i sina examensdokument, och hänvisningar till ramverken efterfrågas i en allt större utsträckning vid rekrytering och för vidare studier utomlands. Ett införande som ger effekt redan 2016 förutsätter att samtliga parter bereder frågan skyndsamt, dock är myndigheten väl medveten om att nödvändiga regleringar är tidskrävande och att förutsättningarna ser olika ut för de olika utbildningsformerna.

MYH föreslår att kvalifikationsnivåerna införs i kvalifikationsdokumenten i ett så tidigt skede som är möjligt utifrån begränsningar såsom beredningstid och tid för föreskriftsändringar.

2.4 Förklarande bilagor om NQF/EQF

MYH föreslår att respektive myndighet inom arbetsgruppen utformar bilagor som förklarar NQF och EQF på ett sätt som är lämpligt för de utbildningsformer som de ansvarar för.

NQF och EQF är nya begrepp för många elever, studenter, rekryterande arbetsgivare och utbildningsanordnare. För att kvalifikationsnivåerna ska vara så användbara som möjligt bör det finnas förtydligande bilagor för kvalifikationsdokumenten som förklarar vad NQF och EQF är. Bilagorna bör kvalitetssäkras genom att de tas fram i samråd mellan berörda myndigheter. Texterna bör även tas fram på engelska.

2.5 NQF/EQF ersätter ISCED i Europass-bilagor

Inom både högskola och universitet, yrkeshögskolan och gymnasial utbildning med yrkesexamen kan studerande med examen få en bilaga till sitt examensdokument att lägga till sitt Europass. Denna bilaga har sedan tidigare ett fält för nivån för examen, och för närvarande används ISCED (International Standard Classification of Education) för detta. ISCED är framtaget av UNESCO, och är ett verktyg för att jämföra utbildningsnivåer. ISCED är främst skapat för insamling av statistik och internationella avtal.

MYH föreslår att både NQF och EQF ersätter ISCED-koden i de Europass som har en nivåbeskrivning. Europass-bilagorna ska ha med både NQF och EQF så att de motsvarar de examensbevis som de är bilagor till.

2.6 Retroaktivitet för nivåer i redan utfärdade kvalifikationsdokument

I regel utfärdas inte nya versioner av ett redan utfärdat examensdokument, oavsett utbildningsform. Därför kan inte den som redan mottagit sitt examensdokument få med en hänvisning till kvalifikationsramverket i sitt dokument.

Däremot är det möjligt att bedöma nivån på en utbildning som redan genomförts. MYH har för avsikt, under förutsättning att medel tillförs, skapa en databas där det ska vara möjligt att hitta de kvalifikationer som omfattas av det svenska kvalifikationsramverket. Det kommer då vara möjligt att genom databasen visa NQF-nivån på en genomförd utbildning.

För högskola och universitet så kan placeringen inom respektive NQF/EQF nivå gälla för utbildningar som avslutats 2007-07-01 eller senare enligt 2007 års examensordning för Universitet- och högskolestudier. Detta bör framgå av den allmänna informationen om ramverket.

För yrkeshögskolan så är det möjligt att pröva kvalifikationsnivån för utbildningar som beviljats från utbildningsformens start 2009. Utbildningsformens föregångare, Kvalificerade yrkesutbildningar (KY), bedrivs inte sedan januari 2014 och omfattas inte av kvalifikationsramverket.

3. Förslag för hänvisningar i kvalifikationsdokument utifrån utbildningsformer

3.1 Införande av hänvisningar inom skolväsendet

Det är möjligt att införa hänvisningar till kvalifikationsramverket inom grundskoleutbildning, gymnasieutbildning och vuxenutbildning genom att göra det obligatoriskt att hänvisa till kvalifikationsramverken när en utbildningsanordnare utfärdar slutbetyg, gymnasie- och yrkesexamen, gymnasiesärskolebevis samt motsvarande dokument från vuxenutbildning.

Kvalifikationsnivån ska även redovisas i Europass-tillägg till yrkesexamen enligt rekommendationen, men då detta enbart omfattar gymnasial yrkesexamen och inte är reglerat så är det inte ett alternativ som omfattar samtliga berörda elever.

Inom skolväsendet så förekommer ett flertal situationer där en utbildning inte resulterar i exempelvis en gymnasieexamen eller motsvarande. Behovet av att synliggöra sådana kvalifikationer tas upp i del 5 av rapporten.

3.2 Införande av hänvisningar inom högskola och universitet

Innehållet i examensbevis regleras genom Högskoleförordningen (1993:100) 6 Kap § 10. Enligt punkt 2 ska examensbeviset ange på vilken nivå examen avläggs. Detta ger möjlighet att i dokumentet ange utbildningens NQF- respektive EQF-nivå utöver uppgiften om utbildningsnivå i enlighet med existerande kvalifikationsramverk för högre utbildning.

Utformningen av examensbeviset bestäms av respektive lärosäte. Därför är det viktigt att lärosätena uppmärksammas om att plats även ges för information om utbildningens NQF- och EQF-nivå. De studieadministrativa systemen måste också tillhandahålla dessa uppgifter. Detta arbete har till viss del redan påbörjats.

3.2.1 Europass-bilaga till examensbevis (Diploma Supplement)

Enligt Högskoleförordningen (1993:100) 6 Kap § 10a punkt 1, ska till examensbeviset fogas en bilaga som beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet. Universitets- och högskolerådet får meddela närmare föreskrifter om vad bilagorna ska innehålla. I samband med införandet av NQF/EQF behöver dessa föreskrifter, UHRFS 2013:9, ändras och uppdateras med information om de olika ramverken och hur dessa förhåller sig till varandra.

I bilagan kan även hänvisas till ytterligare information om ramverken. Det är då viktigt att denna information också är tillgänglig på engelska.

3.2.2 Studier som inte leder till full examen

Även inom högskola och universitet finns det ett behov av vidare utredning kring hur utbildningar som inte leder till examen eller utbildningar som inte är helt avslutade kan synliggöras utifrån NQF/EQF. Eftersom den studerande inte erhållit examen så kan inte heller någon bilaga till examensbeviset utfärdas. Det är ändå viktigt för den studerande att det dokumenteras på vilken nivå de avslutade kurserna befinner sig. Förslaget att kunna ange vilken examensnivå en kurs vanligtvis ligger på kan delvis vara en temporär lösning, men behovet av vidare utredning kring detta återkommer i avsnitt 5 i rapporten.

3.3 Införandet av hänvisningar inom yrkeshögskolan

Det är möjligt att införa hänvisningar till ramverket för examensbevis inom yrkeshögskolan genom att myndigheten formulerar en föreskrift för examensbevis enligt

2. Kap § 17 i Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan. Myndigheten arbetar redan idag med att ta fram en föreskrift inom området.

Införandet av EQF-nivå i Europass-tillägg går att genomföra genom att ändra i de dokumentmallar som omfattas av en befintlig föreskrift för Europass, MYHFS 2012:1.

3.3.1 Yrkeshögskoleutbildningar som inte leder till examen

En yrkeshögskoleutbildning som inte omfattar 200 YH-poäng (ett års heltidsstudier) leder idag inte till examen, och omfattas därmed inte av kvalifikationsramverket. De studerande som läser en sådan utbildning kan alltså inte få någon hänvisning i det dokument som de får i stället för examensbevis, utbildningsbevis, då den genomförda utbildningen inte har en nivå inom kvalifikationsramverket.

MYH ser ingen lösning på detta inom den befintliga förordningen, utan föreslår att denna problematik beaktas vid en förändring av förordningens formuleringar kring examen. Då det är en liknande situation som för de utbildningar inom skolvärlden som inte leder till examen så återkommer frågan i del 5 i rapporten.

3.3.2 Övergångsregler för yrkeshögskolan

Eftersom yrkeshögskolan står inför en förändring av förordningen kring examen så föreslår MYH att både yrkeshögskoleexamen och kvalificerad yrkeshögskoleexamen benämns med NQF-nivå 5, med möjlighet att få utbildningen prövad för NQF-nivå 6.

Ett uppenbart problem för att hänvisa till NQF-nivåer inom yrkeshögskolan enligt befintlig bestämmelse är att skillnaden mellan examensformerna yrkeshögskoleexamen och kvalificerad yrkeshögskoleexamen främst består av utbildningens längd och om den innehåller ett examensarbete eller inte. Kvalifikationsramverken utgår däremot ifrån nivån på de kunskaper, färdigheter och kompetenser som utbildningen ska leda till.

Att ange kvalifikationsnivåer utifrån fel kriterier skapar också en risk för att legitimiteten för de svenska kvalifikationsnivåerna i allmänhet, och för yrkeshögskolans i synnerhet, undermineras.

Att ange NQF-nivå 5 för samtliga genomförda och pågående utbildningar som leder till yrkeshögskoleexamen och nivå 6 för de som leder till kvalificerad yrkeshögskoleexamen riskerar också att missgynna vissa studerande, då en kort utbildning kan nå eller överträffa nivån på en längre utbildning, beroende på innehåll och förkunskapskrav.

För att undvika detta så föreslår MYH en övergångsregel, att både yrkeshögskoleexamen och kvalificerad yrkeshögskoleexamen placeras på NQF-nivå 5 i kvalifikationsdokument till dess att examensnivåerna inom yrkeshögskolan får en tydligare koppling till kvalifikationsramverkets kriterier.

För att inte studerande på de utbildningar som når upp till kraven på nivå 6 ska missgynnas av denna övergångsregel, föreslår myndigheten även att utbildningsanordnare för både genomförda och beviljade utbildningar ska kunna ansöka om att få utbildningens kvalifikationsnivå prövad av MYH. Myndigheten kan genomföra detta inom sin verksamhet att pröva kvalifikationsnivåer för utbildningar. Detta kommer dock att kräva resurser som inte täcks av de medel som erhållits för införandet av NQF.

3.4 Folkhögskolornas allmänna kurser

Folkhögskolornas allmänna kurser är en alternativ parallell utbildningsväg till det offentliga formella systemet. De allmänna kurserna kan ge behörighet för vidare studier på antingen gymnasieskolan eller högskolan/yrkeshögskolan. Det är ett förordningskrav att allmänna kurser, avsedda främst för dem som saknar grundskole- och gymnasieutbildning, årligen ska utgöra minst 15 procent av verksamheten på en folkhögskola (Förordning 215:218 om statsbidrag till folkbildningen). Efter genomgången utbildning utfärdas ett behörighetsintyg.

De allmänna kurserna som ger behörighet till vidare studier inom gymnasieskolan kommer att inplaceras på NQF/EQF-nivå 2 och de allmänna kurserna som ger behörighet till vidare studier på högskolan/yrkeshögskolan kommer att inplaceras NQF/EQF-nivå 4.

Folkbildningsrådet föreslås av regeringen få uppdraget att utfärda anvisningar hur NQF/EQF-nivån anges i behörighetsintygen.

4. Kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet

4.1 Folkhögskolornas särskilda kurser, branscutbildningar samt andra kvalifikationer

De kvalifikationer som ligger utanför det offentliga utbildningssystemet, exempelvis folkhögskolornas särskilda kurser och olika branscutbildningar och som vid prövning ansluts till det nationella ramverket för kvalifikationer ska i ett kvalifikationsdokument ha en angiven NQF/EQF-nivå. Via det IT-system som MYH nu bygger upp för att ta emot ansökningar av kvalifikationer som vill ingå i det svenska NQF, kommer det att skapas olika dokument när ett bifall av ansökan har fattats. Ett av dessa dokument, som är tänkt att bli ett kvalifikationsdokument för den enskilda individen som via utbildning eller validering uppnått den avsedda kvalifikationen, föreslås till vissa delar vara redigerbart och till andra delar vara standardiserat. Den standardiserade delen ska vara layouten på beskrivningen av kvalifikationen och NQF/EQF-nivån. Den redigerbara delen som ägaren av kvalifikationen fyller i, blir individens namn och personnummer.

Denna lösning gör att alla nya kvalifikationer som ansluts till NQF får ett standardiserat utseende vilket underlättar igenkännbarheten och transparensen för erkända och godkända kvalifikationer utanför det offentliga utbildningssystemet.

4.2 Konst- och kulturutbildningar samt tolkutbildningar

I MYHs ansvarsområde ingår även konst- och kulturutbildningar samt tolkutbildningar. Dessa är inte en del av det offentliga utbildningssystemet, och måste ansöka till myndigheten för att bli prövade utifrån ramverket. Därför bör myndigheten ge riktad information till berörda huvudmän om möjligheten att ansöka om prövning.

5. Områden för vidare utredning

5.1 Upplysningar om NQF/EQF i andra typer av dokument inom det offentliga utbildningssystemet

Det svenska ramverket som är fastställt av regeringen och som är på väg att kopplas till det europeiska har inledningsvis fokuserat på att hantera examina för hela utbildningar. Samtliga myndigheter som ingått i arbetsgruppen ser därför ett behov av att ramverket i framtiden även tar ställning till om det är möjligt att synliggöra "delkvalifikationer", fall där enskilda individer genomför studier inom det offentliga utbildningssystemet utan att de leder till ett examensbevis eller motsvarande.

Anledningen att studier inte leder till en examen kan vara många, och en examen är inte slutmålet i alla individuella utbildningsvägar. Ett utbildningssystem som ska bejaka det livslånga lärandet måste vara anpassat till detta. De som rör sig inom det offentliga utbildningssystemet och som inte nått en examen kan i regel ändå få någon form av dokumentation över sina studier. Dessa ladokutdrag, utbildningsbevis och andra liknande dokument har ändå ett värde för den enskilde individen, och kan till exempel användas när personen söker en anställning eller vidare utbildning.

I vissa fall har berörda myndigheter sett enkla möjligheter att hänvisa till ramverket även i dessa dokument, till exempel genom att i en fotnot hänvisa till den examen som en kurs vanligtvis är en del av. MYH föreslår att respektive myndighet i dessa fall ska kunna reglera denna typ av hänvisning.

Denna lösning är dock inte applicerbar för utbildningar som normalt sett inte leder till en examen. Inom den obligatoriska skolan och gymnasieskolan handlar det till stor del om de vuxenutbildningar som finns inom Skolverkets sfär, där många elever är på väg mot en examen, men där deras dokumentation inte tydligt visar på utbildningens kvalifikationsnivå. Det handlar även om exempelvis yrkesintroduktion, eller andra delvisa moment inom både vuxenutbildningen och gymnasieskolan som inte i sig leder till en hel

examen, men som ändå borde gå att beskriva som att det sker på en viss kvalifikationsnivå.

Skolverket har uppmärksammat att vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen ska utgå från elevens behov och förutsättningar. Detta innebär att utbildningen kan uppvisa en stor variation när det gäller mål, innehåll och omfattning. För dessa elever som är på väg mot en kvalifikation, och för den en elev som avslutar sin utbildning utan att ha uppnått kraven för en kvalifikation, kan uppgifter om utbildningens NQF/EQF-nivå i dokumentet ge värdefull information för till exempel vidare anställning eller fortsatta studier i ett annat land. Även om ramverket inte är ett system för bedömning och värdering av enskilda individer så finns det ett värde för individen att det i dokumenten är angivet inom vilken nivå en kurs eller ett ämne har ingått.

Inom yrkeshögskolan finns en motsvarande problematik kring de yrkeshögskoleutbildningar som omfattar mindre än 200 YH-poäng (ett års heltidsstudier), och som därmed inte leder till examen även om den studerande har godkända betyg i samtliga kurser.

Slutligen finns det andra typer av dokumentation över kvalifikationer där det kan finnas ett mervärde i att hänvisa till NQF-nivåer. Till exempel skulle NQF-nivå kunna ingå när UHR bedömer utländska examina, och hänvisa till ramverken i form av en fotnot.

MYH föreslår att respektive myndighet gör det möjligt att även i andra dokument än examensdokument införa exempelvis en fotnot som hänvisar till ramverken. Den nivå som hänvisas till ska vara den nivå på examen som utbildningen som ämnena/kurserna vanligtvis ingår i leder till. Detta skulle kunna användas inom både skolväsendet, högre utbildning och yrkeshögskolan.

På längre sikt ser MYH ett behov av att vidare utreda möjligheten att bedöma kvalifikationsnivåer för delkvalifikationer. Detta gäller i första hand inte enstaka individers unika delkvalifikationer, utan företeelser som är så vanliga att det finns ett värde av att sätta en generell kvalifikationsnivå, till exempel delvis genomförda gymnasieutbildningar. En sådan utredning bör omfatta vilka författningar som skulle behöva förändras för att möjliggöra att utbildningens kvalifikationsnivå framgår av relevanta dokument.

5.2 Registrering av kvalifikationer som fastställts av MYH

För att kunna säkerställa att den som visar upp ett kvalifikationsdokument som är kopplat till NQF verkligen har erhållit kvalifikationen krävs något form av register att jämföra mot. Inom det offentliga utbildningssystemet finns redan sådana register för de olika utbildningsformerna. För de kvalifikationer som ansöker och får ett beslut om att ingå i det svenska ramverket bör någon form av register för de som erhållit den avsedda kvalifikationen upprättas.

Det går att skapa möjligheter för en sådan verifiering för dessa kvalifikationer genom att kräva att ägarna av kvalifikationen för ett register över vilka som fått en kvalifikation. Ett sådant krav skulle dock kunna leda till en liknande problematik som den som tidigare funnits kring de fristående skolorna och deras register.

MYH har för avsikt att till den som utfärdar kvalifikationer efter att ha ansökt om att få anslutas till det nationella ramverket via beslut av MYH, ställa krav på att ett register ska föras över de personer som tagit emot kvalifikationerna.

Myndigheten ser dock ett behov av vidare utredning av ett sådant registers status. En fråga som bör lyftas i en eventuell registerutredning är SCB:s roll för tänkbar insamling av data om kvalifikationer på individnivå.

Myndigheten ser också ett behov av att frågan om hur kvalifikationsdokument bevaras utreds vidare. Detta för att säkerställa rättssäkerheten hos den individ som tagit emot en kvalifikation, och de möjligheter som finns att återskapa förlorade dokument ifall den organisation som utfärdat originalhandlingen inte finns kvar.